

Tallinna Järveotsa Gümnaasiumi loovtööde juhend

Põhikooli riikliku õppekava alusel teeb õpilane kolmandas kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö. Loovtöö sooritamine on põhikooli lõpetamise tingimus.

1. Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilastele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust.

1.1. Loovtööks võib olla:

1.1.1. õpilasuurimus;

1.1.2. kunstitöö (maal, joonistus, keraamika, skulptuur, animatsioon, videofilm jne);

1.1.3. maastikumäng, sportmäng;

1.1.4. omalooming (näidend, muusikateos) ja selle ettekandmine;

1.1.5. konkurssidel osalemine;

1.1.6. ülekoolliste temaatiliste ürituste ettevalmistamine ja läbiviimine;

1.1.7. näituse korraldamine;

1.1.8. õppevahendite koostamine (mängud, tehnilised vahendid);

1.1.9. olümpiaadil osalemine (piirkonnavoorus 1.–6. koht, osalemine vabariiklikus voorus).

1.2. Loovtöö võib olla individuaalne või kollektiivne.

2. Loovtöö korraldamine koolis

2.1. Loovtöö üldine koordineerija koolis on õppejuht, kes tutvustab septembrikuus 8. klassile loovtööde tegemise protsessi (loovtöö liigid, nõuded töö koostamisele, loovtöö esitlemine).

2.2. Loovtöö koostamisprotsessi jälgib ja koordineerib klassijuhataja.

Klassijuhataja on kursis oma klassi õpilaste loovtöö ettevalmistamisega ja vajadusel suunab õpilasi.

3. Loovtöö teema valimine

- 3.1. Loovtöö teemad pakuvad välja õpetajad või õpilased.
- 3.2. Õpilane teeb täpsema teemavaliku individuaalselt või rühmas oktoobrikuu jooksul.
- 3.3. Peale teema valimist avab õpilane elektroonilise loovtöö päeviku, kuhu kannab sisse:
 - 3.3.1. töö teema;
 - 3.3.2. alustamise ja valmimise kuupäeva, koostamisele kulunud aja tundides;
 - 3.3.3. töö sooritaja/sooritajad;
 - 3.3.4. tegevused, mida tuleb töö sooritamiseks teha;
 - 3.3.5. ajakava koos tähtaegadega;
 - 3.3.6. eneseanalüüsi.

4. Õpilaste juhendamine

- 4.1. Juhendamine toimub üle nädala, kaks korda kuus (konsultatsiooniaeg kokkuleppel õpetaja ja õpilas(t)ega).
- 4.2. Õpetajal on maksimaalselt 4 juhendatavat või 3 rühma.
- 4.3. Loovtööd juhendatakse individuaalselt või rühmas. Õpetaja kohtub juhendatava(te)ga vähemalt neli korda.
- 4.4. Juhendaja roll on suunav:
 - 4.4.1. aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
 - 4.4.2. soovitab vajadusel kirjandust ja annab suunised info leidmisel;
 - 4.4.3. jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning ajakava täitmist;
 - 4.4.4. nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
 - 4.4.5. täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
 - 4.4.6. nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.
- 4.5. Loovtöö koostamise minimaalne ajamaht õpilase jaoks on 15 tundi, mis sisaldab nii juhendamisele kulunud tunde kui ka iseseisvat tööd.
- 4.6. Juhendaja salvestab loovtöö kirjaliku osa ja elektroonilise loovtööpäeviku vastavasse MS Teams kausta määratud tähtajaks.

5. Loovtöö kirjaliku osa vormistus

Loovtöö kirjalikku osa luues tuleb märkida kohe alguses üles allikad, mida kasutatakse. Viitamine näitab, et teatakse kirjutatavast teemast ja omatakse piisavalt taustateadmisi, et antud tööd kirjutada – teatakse olulisi valdkonna spetsialistide töid, varasemaid sarnasel teemal ilmunud töid ja miks töö on oluline teiste tööde kõrval. Viitamine aitab eristada töö autori mõttest teiste mõtetest ning lugejal jälgida ja vajadusel lugeda täiendavat taustainformatsiooni, et mõista autori loodud tööd.

5.1. Õpilase loovtöö kirjalik osa koosneb järgmistest osadest:

5.1.1. tiitelleht;

5.1.2. sisukord;

5.1.3. sissejuhatus;

5.1.4. töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid, mille sisuks on protsessi kirjeldus: töö ettevalmistus, teostus ja tulemus);

5.1.5. kokkuvõte;

5.1.6. kasutatud kirjanduse loetelu;

5.1.7. lisad (vajadusel).

5.2. Loovtöö vormistamine arvutis

5.2.1. loovtöö vormistatakse lehe ühele küljele, kasutades formaati A4;

5.2.2. töö maht on orienteeruvalt 6–10 lehekülge;

5.2.3. kirja tüüp on Times New Roman, tähesuurus 12 punkti, reavahe 1,5;

5.2.4. pealkirjad on tumedamas kirjas (Bold);

5.2.5. pealkirja tüüp on Times New Roman, tähesuurus 16 punkti ja läbiv suur täht (esimese astme pealkiri) või 14 punkti (teise astme pealkiri);

5.2.6. lehe üla- ja alaservast jäetakse vabaks 3 cm, lehe paremast servast 2 cm, vasakust servast 4 cm;

5.2.7. tekst paigutatakse leheküljele ühtlaselt, lehekülje parempoolne serv jääb sirge ehk kasutatakse rööpjoondust;

5.2.8. kõik leheküljed töös nummerdatakse, lehekülgi arvestatakse alates tiitellehest, kuid lehekülje numbrit sellele ei kirjutata.

5.3. Viitamise põhimõtted

Teiste loodud töödele, mida kasutatakse kirjalikku tööd luues, tuleb viidata kahes kohas: teksti sees ja kaustatud materjalide all. Viidata saab mitut moodi: refereerides (kirjutatakse teiste idee oma sõnadega ümber), tsiteerides (kasutatakse autori teksti sõna-sõnalt), viidates andmetele või andmestikele, lisades tabeli või joonise (mille puhul on antud *Creative Commons* luba seda kasutada; kui ei ole märgitud, kas joonist või pilti tohib kasutada, siis tuleb autorilt selleks luba küsida). (APA Style, 2019)

Viitamisel kontrollitakse üle, et autori nimi ja aastaarv on õigesti kirjutatud.

Viidatakse ainult materjalidele, mida on loetud ja kasutatud antud töö tegemisel. Viited tuleb välja tuua nii siseviitena kui kasutatud materjalide loetelus.

Teiste loodud materjal peaks andma loodavale tööle olulist taustainformatsiooni, toetama esitatud argumente või vastuargumente, pakkuma kriitilise tähtsusega definitsioone ja andmeid.

Kui kasutatakse vaid mõnda kindlat osa (lauset, lehekülgi, peatükki, tabelit, videot, pilti), siis viidatakse ainult sellele kohale (tabel 1) (APA Style, 2020).

Tabel 1. Näiteid siseviidete kohta

Kasutatav osa	Siseviite näide
raamatu lehekülg	(Stoddard et al., 2020: 47)
lehekülgede ulatus	(Maailma Terviseorganisatsioon, 2019: 202–205)
peatükk	(Merenda, 2018, ptk 14)
tabel	(Tervise Arengu Instituut, 2019, tabel 3)
joonis	(Lazer, 2020, joonis 4)
ajatempel (videos)	(Patel & Gupta, 2019, 1:09:19)

Tabeli vasakpoolses osas on välja toodud, kui suurt osa teise tööst kasutatakse, parempoolses osas tuuakse näide, mis lisatakse lause või lõigu juurde, kus on kasutatud teiste materjale. (APA Style, 2020)

Siseviide aitab lugejal kiiresti leida üles viidatud allikas ja vaadata sealt vajalik informatsioon järele. Kui ei mäletata, kust info pärineb, siis seda töös kasutada ei saa. Kasutatakse algallikast pärit materjale. (APA Style, 2019). Vikipeedias olevad artiklid ei ole algallikad.

Näiteid kasutatud materjalide loetelus

Raamat

autori(te) perekonnanimi ja eesnime initsiaal(id). (Ilmumisaasta). *Pealkiri*. Ilmumiskoht: Kirjastus.

Virkus, S., Lepik, A., Uverskaja, E., Reimo, T., Metsar, S., Ruusalepp, R., Möldre, A., Laurits, M. (2017). *Infoteadused teoorias ja praktikas: kõrgkooliõpik*. Tallinn: TLÜ Kirjastus.

Artikkel ajakirjas, ajalehes

autori(te) perekonnanimi ja eesnime initsiaal(id). Pealkiri. *Väljaande nimi*, kuupäev, lehekülg. Weyer, P., Vadi, M., Jaakson, K. Mida tehti, kui innovatsioon oli ellujäämiseks vältimatu? *Sirp*, 27. august 2021, nr 34 (3856), lk 21.

Internetiallikas

autori(te) perekonnanimi ja eesnime initsiaal(id). (Ilmumisaasta). Pealkiri. Kasutatud kuupäev, URL

Miil, K., Seiler, V. (i.a.). *Infootsingu põhimõtted*. Kasutatud 27. september 2021, <https://sisu.ut.ee/otsing/avaleht>

Youtube'i video

Autor. (kuupäev). *Pealkiri*. [video]. Youtube. Kasutatud kuupäev, URL

SA Eesti Kunstimuseum. (27. august 2020). *Jaan Aru ettekanne. Muuseumihariduse infopäev 27.08.2020*. [video]. YouTtbe. Kasutatud 27. september 2021, https://www.youtube.com/watch?v=Vozct_zAC44

6. Loovtöö esitlemine

6.1. Loovtöö esitlemisele saab õpilane, kes on määratud tähtjaks esitanud juhendajale oma uurimis- või praktilise töö koos kirjaliku osa ja elektroonilise loovtöö päevikuga.

6.2. Loovtööde esitlemine toimub üldjuhul 8. klassis maikuus (kuupäev fikseeritakse kooli üldtööplaanis) ja mitte hiljem kui 9. klassi esimesel poolaastal.

6.3. Loovtöö esitlemisel õpilane:

6.3.1. kasutab eelnevalt loodud näitmaterjale;

6.3.2. selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;

6.3.3. esitab tööprotsessi analüüsi, mis sisaldab ettevalmistust, teostust ja tulemust.

7. Loovtöö hindamine

7.1. Loovtöö hindamise eesmärk on:

7.1.1. kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;

7.1.2. kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

7.2. Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu hindamiskomisjon (vähemalt 3-liikmeline), kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku alusel.

7.3. Hinnang antakse:

7.3.1. töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, protsessi kirjeldus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus;

7.3.2. loovtöö ajakasutusele: õpilase algatusvõime ja initsiatiiv loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkus, suhtlemisoskus;

7.3.3. loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine;

7.3.4. loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega;

Loovtööd hinnatakse märkega arvestatud/mittearvestatud ja see kujuneb hindamislehtede põhjal. Komisjon annab õpilase tööle ka sõnalise hinnangu.

Arvestatud 14–27 punkti, mittearvestatud 0–13 punkti.

7.4. Loovtöö hindamismudel

Hindamiskomisjoni hindamisleht:

		0 p	1 p	2 p	3 p	
Kirjaliku töö sisu	Töö vastab teemale, eesmärgid on sõnastamata; protsess kirjeldamata; töös esineb keelelisi vigu, töö ülesehitus ei vasta nõuetele.					Töö vastab teemale, eesmärgid on saavutatud, protsess on kirjeldatud, töö on keeleliselt korrektne, töö ülesehitus vastab nõuetele.
Kirjaliku töö vormistamine	Tekst, joonised, graafikud ja tabelid ei ole vormistatud nõuetekohaselt, Viitamine ei vasta nõuetele või puudub.					Tekst, joonised, graafikud ja tabelid on korrektselt vormistatud, viitamine on nõuetekohane.
Töö esitlemine (häälekasutus ja mulje)	Kõne monotoonne, hääli liiga vaikne, tempo liiga kiire või liiga aeglane; pikad mõtlemispausid, kasutab kõnekeelt või tühisõnu. Kõneleja on ette valmistunud, kuid ei esine enesekindlalt. Peab pigem monoloogi kui dialoogi. Silmside publikuga on kasin.					Kõne/esitluse ülesehitus on korras, st tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus. Kõnelejal on hea kontakt kuulajatega, esineja usub oma sõnumisse, paneb end kuulama. Esitus on loov ja teemakäsitus isikupärane.
Töö esitlemine (ülesehitus ja lisamaterjali kasutus)	Kõne ülesehitus on ebaloogiline. Mõtted on kohati seosetud. Sõnumit on raske mõista. Kasutatud lisamaterjal ei toeta sisu, kvaliteet kõikuv.					Rääkijat on meeldiv kuulata, kasutab pause ja rõhke kõne rütmistamiseks. Hääli kõlab loomulikult, väljendus on selge. Kasutab esinemise ilmestamiseks erinevaid vahendeid (tabelid, graafikuid). Näitmaterjalide kvaliteet on hea.
Loovtöö	Loovtöö ei ole teostatud nõuetekohaselt, on ebakorrekne ja viimistlemata ning ei vasta eelnevalt soovitud tulemusel.					Loovtöö on edukalt teostatud, korrektselt viimistletud ja esitlemiseks vormistatud ning vastab eelnevalt soovitud tulemusel.

Juhendaja hindamisleht:

		0 p	1 p	2 p	3 p	
Õpilase iseseisvus	Õpilane ei juhtinud töö protsessi iseseisvalt.					Õpilane juhtis töö protsessi iseseisvalt.
Tähtaegadest kinnipidamine	Õpilane ei pidanud kokkulepitud tähtaegadest kinni.					Õpilane pidas kokkulepitud tähtaegadest kinni.
Koostöö juhendajaga	Õpilasel peaaegu puudus kontakt juhendajaga.					Õpilase kontakt juhendajaga oli aktiivne ja regulaarne.
Loovtöö	Loovtöö ei ole teostatud nõuetekohaselt, on ebakorrektned ja viimistlemata ning ei vasta eelnevalt soovitud tulemusele.					Loovtöö on edukalt teostatud, korrektselt viimistletud ja esitlemiseks vormistatud ning vastab eelnevalt soovitud tulemusele.

Kasutatud materjalid:

1. APA Style. (2019). *Appropriate Level of Citation*. Kasutatud september 2021, <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/appropriate-citation>
2. APA Style. (2020). *Citing Specific Parts of a Source*. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/basic-principles/parts-source>
3. APA Style. (2019). *Basic Principles of Citation*. <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/citations/basic-principles>